

Хома І. Б.

*доктор економічних наук, професор,
професор кафедри фінансів*

Національного університету «Львівська політехніка»

Гориславець П. А.

*кандидат економічних наук
доцент кафедри фінансів*

Національного університету «Львівська політехніка»

Роскіна А. Ю.

магістр

Національного університету «Львівська політехніка»

Khoma Iryna

*Doctor of Science in Economics, Professor
Lviv Polytechnic National University*

Horyslavets Pavlo

*Candidate of Science in Economics,
Associate Professor*

Lviv Polytechnic National University

Roskina Anna

Master

Lviv Polytechnic National University

РИЗИКИ БАНКІВСЬКОГО ТА СТРАХОВОГО СЕГМЕНТІВ НА РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ УКРАЇНИ

Анотація. У роботі розглянуто взаємовідносини між страховими компаніями та банками, які функціонують із метою виробництва конкурентоспроможних продуктів та задоволення вимоги клієнтів у фінансових послугах. Оцінка виникнення ризиків у страхуванні фінансово-кредитних операцій та аналіз організування та функціонування фінансового супермаркету як дієвого макету співробітництва є сьогодні доволі актуальними питаннями. Досліджено специфіку взаємодії страхового і банківського секторів, переваги і недоліки на момент співпраці окремо кожного сегмента та виникнення спектра можливих ризиків, характерних для страхових та банківських альянсів. Розглянуто доцільність застосування на практиці стратегії створення «спільного підприємництва». Запропоновано розрахунки визначення ризиків страхової компанії під час співробітництва з банківською установою і проведено порівняння отриманих значень із загальноринковими.

Ключові слова: банкострахування, кредитні ризики, системні ризики, страхування ризиків, мінімізація ризику.

Вступ та постановка проблеми. Банківські та страхові структури сьогодні нерозривно взаємодіють один з одним, і на питання, хто кому потрібен більше, мабуть, уже важко дати однозначну відповідь. Показники розвитку банків говорять про те, що банківський сектор більш розвинений порівняно зі страховим. Ще буквально десять років тому ринок банківського страхування був настільки невеликий, що увага експертів і аналітиків не фокусувалася на сегменті страхування банківських ризиків. Однак в останні роки змінюється й ставлення банків до страхових компаній, адже в майбутньому саме ті банкіри, які налагодять партнерські відносини зі страховиками, вийдуть на лідируючі позиції. І в перспективі партнерство банків зі страховими компаніями зростатиме, будуть розширюватися напрями взаємодії, підвищуватися якість послуг фінансових інститутів.

Підсумком конвергенції банківського та страхового секторів можна спостерігати утворення двох видів фінансових інституцій: надання банками послуг через страхові компанії та надання страхових послуг через банки, а також надання банківських і страхових послуг через торговельні мережі. Однією з форм дії банкострахування як нової дієвої моделі в Україні є утворення альянсів на фінансовому ринку, серед яких важливу роль відіграють фінансові

групи. Яскравим прикладом формування фінансової групи є створення у 2001 р. фінансової групи «ТАС», до складу якої увійшли банки «АТ»ТАСКОМБАНК», «КредитМаркет», АТ «УніверсалБанк» та страхові компанії: АТ «Страхова Група «ТАС», АТ «Страхова компанія «ТАС» [1].

Сучасне страхування в Україні розвивається інертним шляхом, пасивно слідуючи за коливаннями макроекономічної кон'юнктури і банківським кредитуванням.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На сучасному етапі тенденції розвитку банкострахування в Україні досліджуються у працях Н.Е. Аванесова, В.В. Волкова, Н.І. Волкова, Н.П. Дуброва, В.М. Кремень, Ю.П. Макаренко, О.В. Марченко, Н.В. Ткаченко, О.П. Павленко, К.В. Покотило та багатьох інших. Про проблеми та перспективи розвитку банкострахування зазначено у працях Л.О. Заволоки, Н.С. Островської, Ю.А. Підгрушної, Х.А. Хашаєва, В.О. Чічік, М.В. Шапочкіної, які розкрили сутність можливих методів мінімізації банківських і страхових ризиків. Проте аналіз можливих ризиків у взаємодії банківського та страхового сегментів за останні роки детально не проводився.

Метою даної роботи є оцінка ризикованості взаємодії вибраних сегментів ринку, розрахунок і порівняння страхового ризику утворених на ринку альянсів із вибраним

загальноринковим показником ризику, що розрахований на основі даних НБУ, які вказують частку ненадійних кредитів.

Результати дослідження.

Основними негативними тенденціями щодо подальшого розвитку страхового ринку, і зокрема банкострахування в Україні, можна назвати такі: значне зростання внутрішнього перестраховування; постійне зростання аквізційних витрат; поступове зменшення кількості здійснених операцій; поступове зниження дохідності цінних паперів; заборгованість по виплатах страхових відшкодувань [1].

Зважаючи на широкі переваги здійснення спільного бізнесу банкострахування як для банків, так і для страхових компаній, обидві сторони суттєво втрачають від такої співпраці. Банківські установи стягують зі страхових компаній надто великі комісійні, які часом сягають 20–30%, на що державні органи регулювання не мають важелів впливу. Це вказує на те, що існує ризик не отримати підтримки держави в різноманітних суперечних ситуаціях.

Примітними є законодавчі обмеження щодо ступеня поєднання банківської та страхової діяльності в одній організації. В Україні не так багато страхових компаній із хорошим міжнародним рейтингом, з якими банкам хотілося б співпрацювати. Так, Національний банк зобов'язав банки, які бажають отримати від нього рефінансування під заставу майнових прав за іпотечними кредитами, застрахувати їх у страховика, що має кредитний рейтинг від міжнародного агентства.

Виділяючи переваги, характерні для страхових та банківських альянсів, не можна не помітити супутній ризик, такий як ризик пов'язати якість послуги страхової компанії або банку з послугою партнера, якщо вони низької якості, адже серйозною проблемою є обурення клієнтів якістю послуг, що надаються. На практиці банки часто недостатньо детально роз'яснюють умови кредитування, а позичальники можуть дізнатися про важливі аспекти договору тільки тоді, коли необхідно платити перший внесок. Відповідно до чинного законодавства, банк зобов'язаний надати клієнту всю необхідну інформацію щодо кредитування заздалегідь письмово. З метою поліпшення якості роботи в рамках альянсу доцільно заздалегідь інформувати клієнта не тільки про вартість кредитних ресурсів, а й про витрати на страхування заставного майна.

Для банківсько-страхових груп можна неодноразово побачити застосування моделі EJV («спільне підприємництво»). Метою створення товариства «спільне підприємництво» (далі – СП) є поєднання кваліфікацій працівників цих установ та їхніх навичок і перевірених засобів для реалізації сукупних стратегічних завдань. Основною причиною прийняття такої стратегії є сподівання, що новий суб'єкт досягне таких результатів у своїй діяльності, які були б неможливими для кожного учасника групи окремо. Як показує практика, новий суб'єкт найчастіше використовує банк і його базу клієнтів для продажу страхових послуг. Переважно дистрибуція цих продуктів здійснюється під спільною назвою інституцій. Не менш важливим фактом є те, що у фірмах СП домінуючу роль нерідко бере на себе саме банківська установа. Така позиція впливає з того факту, що в межах спільної діяльності у довготривалій перспективі часу, відділення та філії банку відіграють стратегічну роль. У результаті можна спостерігати намір до викупу банками часток страхової компанії у спільній фірмі, що часто призводить до поглинання банком усієї страхової компанії [2].

Серед привабливих боків утворення товариств СП необхідно відзначити мінімізацію ризику та витрат на створення такої групи шляхом поділу збитків між учасниками групи. Причиною створення банківсько-страхових

груп у такій формі є прагнення експансії на новостворених ринках. Таким чином, банківська установа і страхова компанія можуть утворити товариство типу СП, яка буде займатися здійсненням інтегрованої рекламної кампанії для інституцій одне одного. Поняття СП укаже на проєкт, учасники котрого мають на меті перерозподіл можливих ризиків, пов'язаних із реалізацією такого проєкту. Із зазначеного випливає, що «спільне підприємництво» належить частіше до проєктів із високим рівнем ризику. Тобто можна говорити про інновацію на ринку, яка ще не була випробувана, але має шанси на успіх. Таким проєктом може бути саме створення банківсько-страхових груп, адже стратегія СП є одним зі способів тестування ринку, проведення маркетингових досліджень, завдяки яким є можливість визначити, чи варто у цей проєкт інвестувати більший капітал.

Загроза виникає у тому, що страхові компанії дуже чутливі до виникнення ризику легалізації злочинних коштів. Основними схемами, що зустрічаються на практиці під час здійснення операцій зі страхування, є: укладання договорів псевдостраховування; організація фіктивних страхових випадків; шахрайство та підробка документів; ухилення від оподаткування. Для виведення коштів із фінансової установи використовуються договори псевдостраховування – договори страхування з мінімальною часткою ймовірності настання страхового випадку, коли страховий платіж приймається, але компанія не бере ризиків і з'являється можливість виведення цих грошей. Страховий платіж переводиться в готівку і повертається найчастіше керівникам підприємства (80–95%) або може використовуватися для інших цілей. Також псевдостраховування може стати допоміжним засобом для мінімізації оподаткування. Для легалізації та виведення коштів зі страхової компанії використовують фіктивні договори страхування фінансових ризиків. Одним із поширених інструментів відмивання грошей є перестраховування. Хоча воно й не є страховою операцією, його відносять до фінансових заходів, що припускають розподіл між страховими організаціями, що зумовлює відтік валюти у вигляді перестрахових премій.

У продажу страхування банками також є недоліки, пов'язані з недостатньою освітою працівників, із різною природою продажу банківських та страхових послуг та розширенням організаційних структур. Позитивна тенденція розвитку проєкту bancassurance залежить від рівня автоматизації бізнес-процесів у банку. У ситуаціях, коли бізнес-процеси в головному офісі банку некоректно розподілені, то можна спостерігати високе завантаження менеджерів банку та, як наслідок, дефіцит часу для участі у бізнес-процесах проєкту bancassurance. Особа, яка займається переважно продажем банківських продуктів, не завжди здатна пояснити клієнту конкретні проблеми, пов'язані зі страхуванням (наприклад, інвестиційні поліси). Є причина, чому банківський радник та страховий радник є окремими професіями, тому особливо багато проблемних ситуацій може виникати на етапі врегулювання страхових подій або здійснення страхових виплат.

Нерідко банки розуміють bancassurance як допоміжну операцію, яка необхідна для здійснення основного напрямку – отримання кредиту. У таких випадках на моменті обговорення умов створення альянсу можна спостерігати невелику зацікавленість банку в партнерстві. Клієнт повинен на момент купівлі страхового поліса одержати повну й вичерпну інформацію про нього для отримання відчуття захищеності і спокою, щоб не виникло відчуття примусу. Окрема проблема існує в мотивації та додатковій оплаті працівникам банку, коли справа стосується продажу страхових продуктів.

Комбіновані структури банку та страховика можуть бути надмірно чутливими до економічних коливань. Теорія системного ризику вказує на те, що проблеми з ліквідністю однієї фінансової установи можуть спричинити подібні проблеми для інших учасників фінансової системи, внаслідок чого виникає фінансово-економічна криза. Найбільш поширеною помилкою, яка допущена в оцінці бізнес-комбінацій, є завищення ефекту синергії. Співвідношення оцінок ефекту синергії, завищеного до занижених оцінок, становить приблизно 4:1. Тому пропонується, щоб створення кожного банківського та страхового альянсу передувало поглибленим дослідженням ринку, а впровадження комплексної пропозиції фінансових послуг здійснюватиметься поступово.

Проблеми цієї співпраці відображаються також у ризиках втрати клієнтів: використання монополістичної практики, надто легкий доступ страховиків до банківських баз клієнтів, спроби шантажу, які полягають у тому, що клієнту відмовлено у банківській позиції, якщо він вирішив не купувати страховий поліс, указаний йому від компанії партнера, моральний натиск у вигляді неправильної поданої інформації, або надмірної кількості інформації про можливість придбання, або користування послугами партнера. Важливим і дуже ризиковим додатком до проблеми довіри є те, що банк не несе відповідальності за якість наданої послуги у сфері страхування.

Аналізуючи основні незручності, що можуть бути створені для банку протягом строку співробітництва зі страховою компанією, можна зазначити такі: співробітники банку самостійно випишують договори страхування здоров'я або роздруковують їх за допомогою спеціального програмного забезпечення, тобто існує необхідність здійснення витрат на супроводження процесу страхування, навчання персоналу для того, щоб вони мали змогу проводити консалтингові послуги у сфері страхування або залучати кваліфікованих спеціалістів у сфері страхування під час укладення договорів страхування здоров'я представником страхової компанії, якому необхідно надати робоче місце та забезпечити відповідними ресурсами і технічним обладнанням, тощо.

Додатковим підводним каменем є те, що коли банк і страхова компанія є учасниками однієї фінансової групи, то акціонери можуть диктувати перелік компаній для співробітництва у сфері страхування здоров'я, оскільки існує конфлікт інтересів. Власники фінансових груп не зацікавлені в акумулюванні грошових надходжень на рахунках фінансових установ, що не входять до складу такої групи (або компанії).

Кредитні ризики в діяльності банку виникають на основі як зовнішніх чинників, значна частина яких знаходиться за межами контролю і розуміння майбутніх результатів банків, так і внутрішніх чинників. У процесі реалізації всіх чинників головним завданням банку є забезпечення безперервності діяльності всіх відділів і розуміння виникнення можливих непередбачуваних обставин (стрес-сценарій).

Контроль кредитного ризику конкретного позичальника здійснюється протягом усього періоду кредитування, а саме з моменту укладання кредитного договору, попередньо аналізуючи діяльність потенційного клієнта, визначивши кредитоспроможність і прогнозування можливого кредитного ризику, враховуючи вид діяльності, до моменту самого погашення. Це необхідні процедури з огляду на те, наскільки умови, в яких обслуговується кредит, можуть змінюватися (погіршення фінансового стану позичальника і його можливості погасити кредит, зміна валютного курсу, знецінення застави тощо).

Основними вже відомими способами зниження кредитних ризиків є розподіл ризику, лімітування, мінімізація, забезпечення, диверсифікація, резервування, хеджування, аналіз та створення резервів. На практиці основними способами мінімізації кредитних ризиків у АК «Таскомбанк» є: уникнення ризику шляхом відмови від кредитування ненадійних клієнтів і проєктів; мінімізація ризику шляхом створення страхових резервів, гарантування, лімітування окремих клієнтів або груп клієнтів, лімітування операцій із цінними паперами в розрізі емітентів та власників тощо; диверсифікація кредитного ризику; страхування ризику неповернення кредитних коштів; утримання ризику шляхом створення ієрархічної системи прийняття кредитних рішень у банку.

Страхування кредитів базується на визнанні і розумінні ризику неплатежу чи взагалі неплатоспроможності позичальника, що формується у процесі кредитування.

Практика страхування кредитів в Україні переважно поділяється на три форми:

1. Страхування ризику непогашення кредиту, де банк після укладення кредитного договору може самостійно застрахувати наданий кредит, підписавши зі страховою компанією договір про добровільне страхування його непогашення.

2. Простіше у виконанні страхування позичальником відповідальності за неповернення кредиту як забезпечення повернення кредиту і сплати відсотків лише у тому разі, коли страхова фірма має можливість здійснити виплату страхової винагороди.

3. Страхування позичальником предмета застави [3].

Для розуміння оцінювання ризику діяльності у такій ситуації банку і страхової компанії здійснимо його розрахунок на конкретному прикладі. Розглянемо ситуацію, коли об'єктом страхування є відповідальність позичальників перед банком за погашення кредиту та сплату відсотка за використання його у визначений кредитним договором строк.

Страховиком є страхова компанія, а страхувальником – банк. За умови страхування кредиту та відсотків за нього страховик із часу настання страхового випадку виплачує страхувальнику відшкодування в розмірі від 50% до 90% непогашених боржником платежів та відсотків за них. Страховими ризиками можуть бути: смерть (загибель) унаслідок нещасного випадку; встановлення I–III групи інвалідності внаслідок нещасного випадку.

Нехай позичальник після закінчення терміну страхування в СК «ТАС» не повернув АТ «Таскомбанку» ні боргу, ні процентів за користування кредитом. Встановлення I групи інвалідності внаслідок нещасного випадку страхова компанія бере зобов'язання у разі непогашення виплатити 80% кредиту.

Сума кредиту – 100 тис. грн, а термін – три місяці. Плата за кредит – 60% річних. Відповідальність страховика становить 80%. Проведемо необхідні розрахунки:

Розмір заборгованості = $0,1 + ((10 \times 60)/100) / 4 = 10 + 1,5 = 0,1015$ млн. грн.

Страхове відшкодування = $0,1015 \times 80/100 = 0,0812$ млн. грн.

Збитки страхувальника = $0,0203$ тис. грн. ($0,1015 - 0,0812$).

У даному разі зобов'язання страховика – виплатити страхувальнику відшкодування і передати право вимоги на відшкодування збитків, спричинених боржником у межах виплаченого йому страхового відшкодування, страховику. Страховик може бути звільненим від виплати відшкодування, якщо страховик не може це реалізувати з вини самого страхувальника (може бути прострочено

претензійну заяву і т.п.). Але якщо виплату вже здійснено, банк зобов'язаний повернути це відшкодування страховику.

На основі раніше зазначених даних спробуємо розрахувати ризик (Rib), що виникає у страхової групи [4]:

- Розмір заборгованості: 0,1015 млн. грн.

Розмір відшкодування: $0,1015 \times 0,8 = 0,0812$ млн. грн.

Резерв під знецінення за кредитами (на 31.12.2018): 690,2 млн. грн.

Усього кредитів за мінусом резервів (на 31.12.2018): 9614,9 млн. грн.

$$Rib = 0,1015 \times 0,8 \times (690,2 / 9614,9) = 0,0058$$

Таким чином можна сказати, що індивідуальний кредитний ризик присутній спочатку, але його передбачити практично неможливо, адже практика банківської справи свідчить про те, що частина кредитної заборгованості не буде повернута, а також показує, що заздалегідь неможливо точно передбачити, яка конкретна позика стане ризиковою, а яка буде повністю погашена. За рахунок своїх резервів банки мають можливість компенсувати власну безнадійну заборгованість по позиках.

Для того щоб оцінити і порівняти отримане значення, доцільно розрахувати аналогічний ризик страхової групи (R), використовуючи зведені дані НБУ за останній рік на основі обсягів активних операцій та частки непрацюючих активів (млн. грн) [5]:

- Всього кредитів за даними 78 банків (на 01.01.2019): 1 193 558 млн. грн.

- Безнадійні кредити (nonperforming loans (NPL)): 630 767 млн. грн.

$$R = 0,1015 \times 0,8 \times (630767 / 1193558) = 0,0429.$$

Якщо порівняти отримані значення, можна зробити висновок, що $R > Rib$, тому доцільно укладати такий договір, оскільки ця величина у банку є меншою, ніж ринковий показник. Нині Національний банк, оздоровлюючи банківський сектор, закладає фундамент для його безперервної й якісної роботи, однак проблема непрацюючих кредитів сьогодні є актуальною. Найбільшу частку

безнадійних кредитів, за даними НБУ за останні роки, має «ПриватБанк». Така ситуація складається у зв'язку з тим, що весь портфель проблемних кредитів – це позики колишнім власникам. Держава намагається повернути ці кошти через суди юрисдикції України, Великої Британії, США та Швейцарії. Сьогодні обсяг проблемних кредитів в українських банках становить близько 50%, або 566 млрд. грн., що являє собою системні ризики для нашої фінансової системи [6].

Висновки. Отже, для ефективної взаємодії банків та страхових компаній необхідно створити систему державного регулювання, яка зможе здійснювати нагляд одночасно за банками та страховими компаніями. Україні необхідно запозичити досвід європейських країн та створити мегарегулятор, наприклад об'єднавши Національний банк України та Національну комісію, що здійснює державне регулювання ринків фінансових послуг України, для того, щоб була можливість слідкувати за перетіканням фінансових ресурсів, особливо всередині фінансових, фінансово-промислових, банківських груп та транснаціональних компаній тощо, та мінімізації схемних операцій. Мегарегулятор зможе підвищити цікавість та довіру до фінансового сектору країни за допомогою державного регулювання (надання державних гарантій та захисту інтересів споживачів), як наслідок, може збільшитися обсяг фінансових інвестицій у національну економіку, оскільки основними інвесторами на ринках фінансових послуг розвинених країн є саме домогосподарства та індивідуальні інвестори. Основні перешкоди банкострахування як каналу поширення страхових послуг в Україні зумовлені непопулярністю страхування, недосконалістю законодавства, недовірою клієнтів до страхових компаній, неконкурентними діями з боку банківських установ і страхових компаній.

Безумовно, наведені підходи не враховують усі реалії банківської практики, тому перспективою подальших наукових розробок має бути значна практична перевірка запропонованого підходу і подальше його коригування з урахуванням виявлених проблем.

Список використаних джерел:

1. Олексин А.Г. Особливості та проблеми співпраці страхових компаній та комерційних банків. *Ефективна економіка*. 2015. № 3. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2015_3_28 (дата звернення: 21.12.2019).
2. Івашук Н.Л., Івашук О.В. Причини утворення та форми банківсько-страхових груп. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. 2018. С. 66.
3. Івасів Б.С., Клапків Б.С. Економічний зміст та форми страхування кредитів. *Вісник Національного банку України*. 1998. № 5. С. 51–52.
4. Звіт керівництва. Фінансова звітність за рік, який закінчився 31 грудня. URL : https://tascombank.ua/files/_a1.1_optimized.pdf (дата звернення: 21.12.2019).
5. Статистика Національного банку: Обсяги активних операцій та частка непрацюючих активів у цілому по системі. URL : <https://bank.gov.ua/statistic> (дата звернення: 21.12.2019).
6. Українські національні новини. Інформаційне агентство. URL : <https://www.unn.com.ua/uk/news/1829552-nbu-problemni-krediti-nayskladnisha-situatsiya-iz-privatbankom> (дата звернення: 21.12.2019).
7. Офіційний сайт АТ «Таскомбанк». URL : <https://tascombank.ua> (дата звернення: 21.12.2019).
8. Офіційний сайт СК «ТАС». URL : <http://taslife.com.ua> (дата звернення: 21.12.2019).
9. Сайт Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг. URL : <http://www.dfp.gov.ua/1060.html> (дата звернення: 21.12.2019).

References:

1. Oleksyn A.Gh. (2015) Osoblyvosti ta problemy spivpraci strakhovykh kompanij ta komercijnykh bankiv. [Features and problems of cooperation between insurance companies and commercial banks] *Effective Economics*. no. 3, Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2015_3_28. (accessed 12 Decemder 2019).
2. Ivashuk N.L. Ivashuk O.V. (2018) Prychyny utvorennja ta formy bankivsko-strakhovykh ghrup. [The reasons for the formation and forms of banking and insurance groups]. *Bulletin of the National university «Lviv Polytechnic»*. P 66.
3. Ivasiv B.S. Klapkiv B.S. (1998) Ekonomichnyj zmist ta formy strakhuvannja kredytiv. [Economic content and forms of credit insurance Visnyk Nacionaljnogho banku Ukrainy]. *Bulletin of the National Bank of Ukraine*. no. 5. pp. 51–52.
4. Zvit kerivnyctva. [Management report]. (2019) *Finansova zvitnistj za rik, jakyj zakinchyvsja 31.12.* [Financial Statements for the year ended December 31] Available at: https://tascombank.ua/files/_a1.1_optimized.pdf (accessed 12 Decemder 2019).

5. Statystyka Nacionaljnogho banku: Obsjaghy aktyvnykh operacij ta chastka nepracjujuchykh aktyviv v cilomu po systemi. [The volume of active operations and the proportion of non-performing assets in the system as a whole] Available at: <https://bank.gov.ua/statistic> (accessed 12 Decemder 2019).
6. Ukrajinsjki nacionaljni novyny. Informacijne aghentstvo. [Ukrainian national news. News Agency]. Available at: <https://www.unn.com.ua/uk/news/1829552-nbu-pro-problemni-kreditni-nayskladnisha-situatsiya-iz-privatbankom> (accessed 12 Decemder 2019).
7. Oficijnyj sajt AT «Taskombank». [Official site of JSC Tascombank]. Available at: <https://tascombank.ua> (accessed 12 Decemder 2019).
8. Oficijnyj sajt SK «Tas». [The official site of IC Tas] Available at: <http://taslife.com.ua> (accessed 12 Decemder 2019).
9. Sajt Derzhavnoji komisiji z reghuljuvannja rynkiv finansovykh poslugh. [Website of the State Commission for Regulation of Financial Services Markets]. Available at: <http://www.dfp.gov.ua/1060.html> (accessed 12 Decemder 2019).

РИСКИ БАНКОВСКОГО И СТРАХОВОГО СЕГМЕНТОВ НА РЫНКЕ ФИНАНСОВЫХ УСЛУГ УКРАИНЫ

Аннотация. В работе рассмотрены взаимоотношения между банками и страховыми компаниями, которые действуют с целью производства конкурентоспособных продуктов и качественного удовлетворения потребностей клиентов в финансовых услугах. Оценка возникновения рисков в страховании финансово-кредитных операций и анализ организации и функционирования финансового супермаркета как действенной модели сотрудничества являются весьма актуальными вопросами современности. Исследованы специфика взаимодействия банковского и страхового секторов, преимущества и недостатки на момент сотрудничества отдельно каждого сегмента и возникновения спектра возможных рисков, характерных для страховых и банковских альянсов. Рассмотрена целесообразность применения на практике стратегии создания «общего предпринимательства». Предложены расчеты определения рисков страховой компании при сотрудничестве с банковским учреждением и проведено сравнение полученных значений с общерыночными.

Ключевые слова: банкострахование, кредитные риски, системные риски, страхование рисков, минимизация риска.

RISKS OF THE BANKING AND INSURANCE SEGMENTS IN THE FINANCIAL SERVICES MARKET OF UKRAINE

Summary. The paper discusses the relationship between banks and insurance companies, which operate with the aim of producing competitive products and quality to meet the needs of customers in financial services. The study of risk in insurance, Finance and credit operations and analysis of the organization and functioning of the financial supermarket, as an effective collaborative model is a fairly urgent question of our time. Investigated the specificity of interaction between the banking and insurance sector, the advantages and disadvantages at the time of cooperation separately for each segment and the origin of the spectrum of possible risks typical for insurance and banking alliances. Reviewed the feasibility of practice the strategy of creating a “joint enterprise”. Revealed the possibility of excessive sensitivity of the combined structures of the Bank and the insurer in economic fluctuations, low-skilled workers of partner agencies, to legislative restrictions. Credit insurance is based on the recognition of risk of default or insolvency of the borrower, which is formed in the lending process. Taking into account the diversity in the nature of operations associated with the direct credit insurance and providing insurance guarantees to the credit relationships, credit insurance can be defined as an economic mechanism whose purpose is to cover accidental property assessed needs, which arise from the risk of collateral. Investigated the situation when the object of insurance is the responsibility of all or individual borrowers to the Bank for timely and full repayment of the loan and payment of percent for using it in a particular credit contract period, because the minimization of credit risks is one of the main tasks of cooperation of the combined structures of the Bank and the insurer. The proposed calculations determining the risk of the insurance company during the cooperation with the banking institution and compared the obtained values with the common market. Analyzed the main obstacles of Bank insurance, as a channel of distribution of insurance services in Ukraine and ways of increase of efficiency of interaction of the examined segments minimizing potential risks.

Key words: bank insurance, credit risks, systemic risks, risk insurance, risk minimization.